

ליל ח' באדר

ועוד והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע
אלין תרין משיחין דקמיין ברזא דצדיק
לא תקנא לשכינתא, ולגלאה גלויא
דנהורא לעלמא. וכמה אחרנין דכלהו
קימו הכי ברזא דא, לגלאה נהירו
דאורייתא לעלמא. בגין כך משפילים,
אלין תרין משיחין, והמשפלים, פלהו
דקמיין בגונא דא. כגון דוד דאתמר בה
ויהי דוד לכל דרכיו משפיל (שמואל א
יח, יד), דגלי מסכתא (עירובין נג). וגרים
לצדיק לאנהרא לשכינתא. דבגין כך ויהי
עמו, שהלכה כמותו בכל מקום (סנהדרין
צג): ודא שכינתא דאתמר בה הלכה
כרבים ואלין אבהן, ואיהו צדיק, יחיד
דשקול כרבים, דאתמר בה: שקול זה
כנגד כל העולם כלו (ברכות ו): כמה
דאתמר. ואלין פלהו משפילים אקרון
וכלהו יקומון לזמנא דאתי, בזמנא
דכתיב פי מלאה הארץ דעה את ה'
כמים לים מכסים (ישעיה יא, ט) דכדין
פלהו אלין צנורות יהון פתיחין לאפקא
מניהו נהירו לכל ישראל.

58. הלכה כרבים ע"פ ברכות ט, א; לז, א; שבת ט, ב ועוד. עי' ת"ז הק' א, ב: "מצדיקי הרבים... מאי הרבים?
אלין דאתמר עליהו הלכה כרבים, דאינון מסטרא דאבהן, דלית רבים פחות מתלת. הלכה כרבים - דא
שכינתא", עי' עוד שם דף יד, ב.

ועוד משפלים אלין תרין משיחין כמה דאתמר. והמשפלים, אלין כלהו ראשי סנהדרין, דכלהו קמיין הכי ברזא דמשפלים לאפקא נהירו לישראל, ואלין בני מתיבתא דתרין משיחין, ואלין יקומון בתקפיהו לאפקא נהירו לישראל. וכמה מנהון תפרשון כל חד לסטרה. ורזא דא שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים וכו' (שמות יח, כא) דכלהו קמיין לאנהרא מניהו מאן דאתחזי להו. ומצדיקי הרבים פפוכבים, אלין דקמו לאגנא על דרא בעובדין דלהון. ואנון קדמין יקומון לגלאה נהירו. אלין, לישבא נהירו באתרה לכל ישראל. ואלין ואלין צריכין כל חד לפום דרגה, ומצדיקי הרבים פפוכבים לעולם ועד. וכל האי נהירו במאי יפוק. אלא בזהר דא ודאי, כללא דכל נהורין דכלהו דרגין בוצינין עלאין.

ועוד משפלים אלין תרין משיחין כמה דאתמר. והמשפלים, אלין כלהו ראשי סנהדרין, דכלהו קמיין הכי ברזא דמשפלים לאפקא נהירו לישראל, ואלין בני מתיבתא דתרין משיחין, ואלין יקומון בתקפיהו לאפקא נהירו לישראל. וכמה מנהון תפרשון כל חד לסטרה. ורזא דא שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים וכו' (שמות יח, כא) דכלהו קמיין לאנהרא מניהו מאן דאתחזי להו. ומצדיקי הרבים פפוכבים, אלין דקמו לאגנא על דרא בעובדין דלהון. ואנון קדמין יקומון לגלאה נהירו. אלין, לישבא נהירו באתרה לכל ישראל. ואלין ואלין צריכין כל חד לפום דרגה, ומצדיקי הרבים פפוכבים לעולם ועד. וכל האי נהירו במאי יפוק. אלא בזהר דא ודאי, כללא דכל נהורין דכלהו דרגין בוצינין עלאין.

ובזמנא דאתעבידו ע' תקונין ע"י דרשב"י בוצינא קדישא, שרא תקונא לאתתקנא מעלא לתתא, משרותא דכלא עד שכינתא קדישתא, ודא בראשית. והשתא אשתלים תקונא דאתהדר מתתא לעילא ברזא דא, דכלא הכי אצטריך. ותלת אבהן אנון שרשין דישראל מעלא

ובזמנא דאתעבידו ע' תקונין ע"י דרשב"י בוצינא קדישא, שרא תקונא לאתתקנא מעלא לתתא, משרותא דכלא עד שכינתא קדישתא, ודא בראשית. והשתא אשתלים תקונא דאתהדר מתתא לעילא ברזא דא, דכלא הכי אצטריך. ותלת אבהן אנון שרשין דישראל מעלא

59. עם גילוי תיקונים החדשים של הרמח"ל הושלם התיקון מלמטה למעלה, אכן תורת הרמח"ל העוסקת ביחוד מבררת ההנהגה ותכליתה עד הדקות האחרונה של הנפרדים עם השורש, עד שהכל נעשה אחד, עיין רכב ישראל עמ' 201-195, ועי' מבוא כאן.

שֶׁל יִשְׂרָאֵל מְלֻמְעָה לְמִטָּה,⁶⁰ מִשָּׁה וּשְׁנֵי מְשִׁיחִים [בְּאִים] לְקִשׁוֹר הַדְּבָרִים מְלֻמְטָה לְמַעְלָה. הָרִי שְׁלֻמוֹת הַתְּקוּן אֲד"ם, אֲדָם דְּיֹד מְשִׁיחַ. שְׁאָדָם [הֲרֵאשׁוֹן] הוּא כְּלֻלוֹת הַכֹּל,⁶¹ וְתַקַּן אַחַר כֵּךְ בְּשִׁלְשָׁה אַבּוֹת,⁶² וְהֵם [הָאֲבוֹת] י' ו' י', וְזֶה א' שֶׁל אֲד"ם. וּבְדוֹד גְּשֻׁלְמָה הַמְּרַכְּבָה⁶³ [רְגֵל רְבִיעִי בְּמִרְכְּבָה] וְזֶה ד' [שֶׁל אֲד"ם]. וְהַכֹּל מְלֻמְעָה לְמִטָּה. לְכִסּוֹף הַכֹּל יִשְׁלַם בְּמִשִּׁיחַ, וְזֶה מ' [שֶׁל אֲד"ם] כְּלֻלוֹת שֶׁל ד' [רְגֵל הַמְּרַכְּבָה] מְלֻמְטָה לְמַעְלָה.⁶⁴

לְתַמָּא. מִשָּׁה וְתָרִין מְשִׁיחִין לְקִשְׁרָא מְלִין מִתַּתָּא לְעֵלָא . הָא שְׁלִימוֹ דְתַקְוֵנָא אֲד"ם, אָדָם דְּיֹד מְשִׁיחַ. דְאָדָם אִיהוּ כְּלֵלָא דְכֵלָא. וְאִתְתַּקַּן לְבִתְרָא בְּתַלְתָּא אַבְהֵן וְאֲנֹן יוֹי וְדָא א' דְאָדָם. וּבְדוֹד אֲשִׁתְּלִים רְתִיבָא וְדָא ד'. וְכֵלָא מְעֵלָא לְתַמָּא. לְבִתְרָא כְּלָא אֲשִׁתְּלִים בְּמִשִּׁיחַ וְדָא מ', כְּלֵלָא דְד' מִתַּתָּא לְעֵלָא.

וּמ' דָּא סוּד שֶׁל מְשִׁיחַ, וּמ' זֶה מִשָּׁה, [וְהִיא] מִתְּפַשְׁטָת בְּאִפְּן זֶה: מ"ם. וְזֶה מְשִׁיחַ מְשִׁיחַ מְשִׁיחַ. כְּאֵן שְׁלֻשָׁה מִמִּי"ם⁶⁵ שְׁהֵם ק"כ, בְּהֵם גְּכֻלָּים י"ב שְׁבַטִּים, אַרְבַּע לְכֹל אַחַד. וְסוּד הַדְּבָר, שְׁלֹשׁ הַיּוֹי"ת הַעֲלִיּוֹנוֹת הַיּוֹדוֹת מְלֻמְעָה, וְכֵךְ מִתְּפַשְׁטִים בִּי"ב אוֹתוֹת. וּבְאֵלוֹ הַק"כ [שְׁרוּמוֹ לְג' הַיּוֹי"ת אֱלֹהִים] יִתְמַתְּקוּ ק"כ צְרוּפֵי אֱלֹהִים, וְהַרְבֵּה אֱלֹהִים אֲחֵרִים יִשְׁבְּרוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן. וְזֶה סוּד: רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָד⁶⁶ (תְּהִלִּים נז,ו). כְּאֵן סוּד גְּעֻלָּם, שְׁהַרְבֵּה אֱלֹהִים הֵם שְׁמוֹתְפַשְׁטִים מְדֻרְגָה אַחַר

וּמ' דָּא רְזָא דְמְשִׁיחַ. וּמ' דָּא מִשָּׁה. אִתְּפַשְׁטָת כְּגוֹנָא דָּא מ"ם. וְדָא מְשִׁיחַ מְשִׁיחַ. הֵכָא תְּלַת מְמִי"ן וְאֲנֹן ק"כ, בְּהוּ אִתְּכֻלִּילוּ י"ב שְׁבַטִּין אַרְבַּע לְחַד. וְרְזָא דְמִלָּה: תְּלַת הַיּוֹי"ן עֲלָאִין דְּנַחְתָּן מְלֻעֵלָא, וְהֵכִי אִתְּפַרְשׁוּ בִי"ב אִתְּוֹן. וּבְאֵלִין ק"כ יִתְבַּסְּמוּן ק"כ צְרוּפִין דְאֱלֹהִים. וּכְמָה אֱלֹהִים אַחֲרִין יִתְפַּרְוּן בְּהֵוָה זְמַנָּא. וְרְזָא דָּא רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָד (תְּהִלִּים נז, ו), הֵכָא רְזָא סְתִים, דְכְּמָה

60. עיין אדיר במרום עמ' שמז-שנא.
 61. עי' שערי רמח"ל, עמ' שעא-שעד.
 62. עיין ת"ז תי' טז, קט, סע"ב.
 63. עיין זהר ואתחנן ח"ג, רסב, ע"ב.
 64. עיין להלן הקדמה שניה, פסוק לעיני כל ישראל הוא מלמטה למעלה, ובראשית ברא - מלמעלה למטה.
 65. מ' אחת כנגד משה, השניה כנגד משיח בן דוד והשלישית כנגד משיח בן יוסף.
 66. עי' לקמן סוף תי' מ; סוף תי' נח; סוף תי' טז.

מִדְרָגָה, וּמִשֵּׁם נִאֲחָזִים כְּמָה מִיַּי מִמְאֹת לְמַטָּה,⁶⁷ אָבֵל בְּזִמְנֵי שְׁעוּלָה הַשְּׂרֵשׁ [שְׁלֵהֶם] לְמַעְלָה לְקִרְאָת הַמְּקוֹר שֶׁל הַכֵּל שְׁמוֹשֵׁם יוֹצֵאִים, אִזּוּ כֵּל הַטְּמֵאִים נִשְׁבְּרִים מִהַשְּׁלֵשָׁלוֹת שְׁלֵהֶן, וְזֶה סוּד [הַפְּסוּק]: רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים, עַל הַשָּׁמַיִם בְּוִדְאִי, זֶה בִּינָה - אֱלֹהִים חַיִּים.⁶⁸ וְסוּד: יְהוָה רָמָה יְדָךְ [בְּלַ יַחְזִיזוּן] (יִשְׁעִיהַ כוֹיָא) [יְדָךְ] יָד שְׁמַאֲל,⁶⁹ אִזּוּ: כֵּל יַחְזִיזוּן [הָאֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם].

בְּאוֹתוֹ זְמַן: וְאֶרֶץ רְפָאִים תְּפִיל (שֵׁם, שֵׁם, ט). וְסוּד זֶה, הָעֶרֶב רַב אֲמָרוּ: אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת לִב, ד) לְהַפְּרִיד אֱלֹהֵי מִמִּי⁷⁰ [ר"ל מִהַבִּינָה]. וְאִזּוּ מִשֵּׁם מִתְּחִלָּה אֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם מִתְּוֹד אֱלֹהִים שֶׁל קִדְשָׁה. וְסוּדוֹ הוּא [מִהַ שְׁאֲמָרוּ לְאֶהֱרָן]⁷¹: קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ (שֵׁם שֵׁם, א), לְפָנֵינוּ - דִּיקָא [לְמַטָּה], וְלֹא יַעֲלוּ [לְהַתְּחַבֵּר] לְמַעְלָה אֲעַל אִימָא, שְׁאִימָא הִיא בְּעֵלְת הַדִּין,⁷² וּבְזִמְנֵי שְׁאֱלֹהִים שְׁלֵמַטָּה עוֹלָה אֵלֶיהָ, נִקְשֶׁר הַכֵּל בְּקִדְשָׁה עֲלִיזָה, וְאֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם נִשְׁבְּרִים, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר [לְעִיל].

אִזּוּ [יְהִיָה]: עַל כֵּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדְךָ (תְּהִלִּים שֵׁם, שֵׁם), בְּגִלְל: שְׁאֶרֶץ רְפָאִים תְּפִיל,

אֱלֹהִים אֲנֹנִי דְמִתְּפָרְשָׁאן דְרָגָא בְּתַר דְרָגָא, וּמִתְּמַן מִתְּאֲחִדִּין זִינִין מְסַאֲבִין לְתַתָּא, אָבֵל בְּזִמְנָא דְסָלִיק שְׂרָשָׁא לְעֵלָא לְגַבֵּי הַהוּא מְקוֹרָא דְכֵלָא דְמִתְּמַן נְפִקִין, כְּדִין כְּלָהוּ מְסַאֲבִין מִתְּבָרַן מִשְׁלֵשָׁלִיחוֹן. וְרָזָא דָא רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים, עַל הַשָּׁמַיִם וְדִאִי, דָּא בִּינָה אֱלֹהִים חַיִּים. וְרָזָא ה' רָמָה יְדָךְ (יִשְׁעִיהַ כו, יא) יָד שְׁמַאֲלָא, כְּדִין כֵּל יַחְזִיזוּן.

כֵּהוּא זְמַנָּא וְאֶרֶץ רְפָאִים תְּפִיל (שֵׁם שֵׁם, ט). וְרָזָא דָּא עֶרֶב רַב אֲמָרוּ: אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת לִב, ד) לְאֶפְרָשָׁא אֱלֹהֵי מִמִּי. וְכְדִין מִתְּמַן מִתְּמַקְפָּן אֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם מְגוֹ אֱלֹהִים דְקִדְשָׁה. וְרָזָא דָּא קוֹם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ (שֵׁם שֵׁם, א) לְפָנֵינוּ דִיקָא וְלֹא דִיסְתַּלְקוֹן לְעֵלָא לְגַבֵּי אִמָּא. דִּאִמָּא אִיְהִי מִאֲרָא דְדִינָא, וּבְזִמְנָא דְאֱלֹהִים לְתַתָּא סָלִיק לְגַבֵּה, אֲתַקְשֶׁר כֵּלָא בְּקִדְשָׁה עֲלָהָה, וְאֱלֹהִים אַחֲרֵיהֶם מִתְּבָרַן כְּמָה דִּאֲתַמַּר.

כְּדִין עַל כֵּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדְךָ, בְּגִין דְאֶרֶץ רְפָאִים תְּפִיל דְאֲנֹנִי עֶרֶב רַב, דְכְדִין

67. עי' ע"ח שער טו פ"ו; ח"א עח, ע"א; ולקמן תי' נח.
 68. עי' ת"ז הקדמה, טז, ע"ב.
 69. עי' ת"ז ד"ח קסא, א.
 70. עי' זהר כי תשא ח"ב, קצג, ע"ב, אותיות מ"י ואל"ה עושים אלה"ם, עיין זוהר הקדמה א, ע"ב, "מי ברא אל"ה".
 71. עי' לקמן תי' נח, בדברי אליהו נביאה.
 72. עיין זהר אחרי מות ח"ג, סה, ע"א.

שָׁהֵם עָרַב רַב,⁷³ שָׂאוּ יַעֲבֹרוּ מִן הָעוֹלָם וַיִּפְּלוּ בַּגִּיהֶנֶם. וְסוּד הַדְּבָר [הוא]: תְּהִמָּת⁷⁴ יִכְסִימוּ (שְׁמוֹת טו,ה), לְמִשׁוֹךְ מִן אַחֲרֵי מִינוֹ. לְאַחַר מִפֵּן הָרַע יַעֲבֹר מִן הָעוֹלָם וְהַטּוֹב יִשָּׂא, וְאָז: עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָךְ. שְׁבוּמֵן אַחַר [נְאֻמֶר]: כִּי קָלַלְתָּ אֱלֹהִים תְּלוּי (דְּבָרִים כא,כג), וְעָשׂוּ הַתְּחִיךְ בְּאֱלֹהִים אֱלֹהֵי וְדָא. וְאַרְבַּע [פְּעָמִים] אֱלֹהִים וְאוֹתִיּוֹת שְׁלָהֶם, הוּא [בְּגִמְטְרִיָה] הַשֵּׁטׁן, וְזֶה עָשׂוּ וַיִּכְנְדוּ מְשִׁיחַ שְׁהוּא [כְּמִנְיָן] נח״שׁ⁷⁵, שְׁנֹאמֶר בּוּ [בְּמִשְׁיחַ]: וְעַם עֲקֹשׁ תְּתַפְתֵּל (תְּהִלִּים יח, כז), שְׁתַּנְחָשׁ הוּא עֲקֵלְתוֹן (ע״פ יִשְׁעִיָה כזא). וּמְשִׁיחַ, פְּגָנְדוּ, צְרִיךְ שִׁילְךְ אַחֲרָיו, לְעֹקוֹר אוֹתוֹ מִהַכֹּל.⁷⁶ וְכֹאשֶׁר זֶה [נְחָשׁ, שֵׁטָן, עָשׂוּ] יַעֲבֹר מִהָעוֹלָם, אָז: עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָךְ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְחַבְּרוּ יְהו״ה אֱלֹהִים, הַכֹּל בְּחִבּוּר אַחֶד. וְזֶה סוּד יַעֲקֹב, שְׁבוּ תְּלוּיָה תְּגַאֲלָה.⁷⁷ יֵאחֲלוּהֵיׁם, זֶה [כְּמִנְיָן] יַק״ב מֵיעֲקֹב. ע׳ [הַחֲסֵרָה] - אֱלֹהִים שְׁבָעִים נִיצוּצוֹת [שְׁבַע נְקֻדוֹת] שֶׁל אֱלֹהִים מְבִינָה: יְהו״ה, שְׁבָהֶם מִתְחַבְּרִים הוּי״ה וְאֱלֹהִים כְּאַחֶד, בְּע׳ תְּקוּנִים אֱלֹהֵי מִצַּד אִימָא שְׁהִיא

יִתְעַבְּרוּן מֵעֲלָמָא וַיִּפְּלוּן בַּגִּיהֶנֶם. וְרָזָא דְמִלָּה: תְּהִמָּת יִכְסִימוּ (שׁ טו, ה) לְאַתְמִשְׁכָּא זִינָא בְּתַר זִינָה. לְבַתַּר רַע יִתְעַבְּר מֵעֲלָמָא וְטוֹב אֲשַׁתָּאָר, כְּדִין עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָךְ. דְּבִזְמָנָא אַחֲרָא כִּי קָלַלְתָּ אֱלֹהִים תְּלוּי (דְּבָרִים כא, כג). וְעָשׂוּ בְּאֱלֹהִים אֱלִין אֲתַתְּקַף וְדָאִי. וְד׳ אֱלֹהִים וְאַתְּוֹן דְּלִהוֹן אִיהוּ הַשֵּׁטׁן, וְדָא עָשׂוּ. וְלְקַבְּלָה מְשִׁיחַ דְּאִיהוּ נְחָשׁ, דְּאַתְמֶר בְּה: וְעַם עֲקֹשׁ תְּתַפְתֵּל (תְּהִלִּים יח, כז) דְּנְחָשׁ אִיהוּ עֲקֵלְתוֹן, וּמְשִׁיחַ לְקַבְּלָה אֲצִטְרִיךְ לְמַהֲדָ אַבְתְּרָה לְאַעֲקָרָא לֵה מַכְלָא. וְכַד דָּא יִתְעַבְּר מֵעֲלָמָא, כְּדִין: עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָךְ.

בְּהוּא זְמָנָא יִתְחַבְּרוּן יְהו״ה אֱלֹהִים כְּלָא בְּחִבּוּרָא חֲדָא. וְרָזָא דָּא יַעֲקֹב, בְּה תְּלִיא פְּרָקְנָא. יֵאקְלוּקִי״ם דָּא יַק״ב מֵיעֲקֹב. ע׳ אֱלִין ע׳ נִיצוּצִין דְּאֱלֹהִים מְבִינָה יְהו״ה, דְּבָהוּ מִתְחַבְּרוּן הוּי״ה וְאֱלֹהִים כְּחֲדָא בְּע׳ תְּקוּנִין אֱלִין מַסְטְרָא

73. עיין זהר בראשית ח"א, כה, ע"א; ת"ז תל' כא, נה, א: ורשיעיא דאינון ערב רב...".

74. תהום מקום הסטרא ע"י זהר נשא ח"ג, קצב, ע"א; שם בראשית מ, ע"א: "תהום - וס"מ חייבא אשתכח תמן"; שם ויקהל לב, ע"ב.

75. עיין קנאת ה' צבאות, גנזי רמח"ל, עמ' צט; אדיר במרום עמ' שלח, שמא.

76. עי"ש, על המשיח "שילך ויתלבש בקליפות", בסוד בירור הניצוצות והכנת תיקוני הגאולה.

77. ע"י הקדמת ת"ז, ד, ע"א; ע"י שמות רבא פרשה ג: "כמו שאמרתי ליעקב... ואנכי אעלך גם עלה..." מדרש תהלים, מזמור יד: "וכן כשתבוא השמחה והגאולה יעקב שמח בה יותר מכל האבות לפי שהוא מזומן לסעודה..."; פסיקתא רבתי פ' מא; פרקי דרבי אליעזר פמ"ז: "יעקב מסר סוד הגאולה ליוסף".

שביעית⁷⁸ לששה [קצוות], [שהיא] פתח
בראשו של המלך [ז"א]. אז: י'ענך
י'הו"ה ב'יום צ'רה (שם כב), אלו [ראשי
תיבות כמנן] יב"ק, יאהלוהי"ם.
ישגבך שם אלהי יעקב. ישלח עורך
מקדש - אלו סודות התורה מצד עין
החיים.⁷⁹ ומציון יסעך, [ציון] זה צדיק⁸⁰
[שנאמר בו]: כי מציון תצא תורה
(ישעיה ב, ג), וזה [אותיות] סוד [תורה]
מיסוד [ציון] בודאי, בע' [כמנן סו"ד]
תקונים אלו. ואז [יקוים]: כי כוס ביד
יהוה [ויין חמר מלא מסך ויגר מזה אף
שמריה ימצו ישתו כל רשעי ארץ]
(תהלים עה, ט), [פוס] - זו השכינה -
אלהים.⁸¹ ויין חמר - אלו ע' ניצוצות
שלה [כמנן יו"ן], אז: אף שמריה ימצו
ישתו כל רשעי ארץ - אלו שמרים
הנופלים מלמעלה, שמומנים לפול על
ראשיהם של אמות עובדי עבודה זרה.
אז: תהמת יכסימו (שמות טו, ה), והעולם
במנוחה ישאר, בתקון שלם.

ועוד, פאן צריך להחזיר למקומם פמה
נשמות שהולכות ונודדות בגלות,
ונאמר בהם: גם צפור מצאה בית ודרור
קן לה (תהלים פד, ד). וכאן סוד [הפסוק]:
כי יקרא קן צפור לפניך וגו' (דברים
כב, ו)... מהו כי יקרא? פסוק זה

דאמא דאיהי שביעאה לשית, פתרא
ברישא דמלפא. פדין יענך יהוה ביום
צרה (שם כ, ב) דא יב"ק יאקלוקי"ם,
ישגבך שם אלקי יעקב. ישלח עורך
מקדש אליו רזין דאורייתא מסטרא דעין
החיים. ומציון יסעך דא צדיק, כי
מציון תצא תורה (ישעיה ב, ג) ודא סוד
מיסוד ודאי, בע' תקונין אליו. פדין פי
כוס ביד ה' (תהלים עה, ט), דא שכנינתא
אלהים, ויין חמר אליו ע' ניצוצין
דילה, פדין אף שמריה ימצו ישתו כל
רשעי ארץ, אליו שמרין דנפלין
מלעלא, דזמינין למנפל על רישיהון
דאמין עובדי עבודה זרה, פדין תהמת
יכסימו, ועלמא בניחא ישתאר בתקוניא
שלים.

ועוד הכא אצטריך לאהדרא לאתריהון
פמה נשמתיך דאזלן מנדדן בגלותא,
ואתמר בהו: גם צפור מצאה בית ודרור
קן לה (תהלים פד, ד), והכא רזא פי
יקרא קן צפור לפניך וכו' (דברים כב, ו)
... מאי פי יקרא? אבל קרא דא פמה

78. עי' ת"ז תי' כד, סד, ע"א.

79. עי' ת"ז תי' כב, סד, ע"א.

80. ציון בנימטריה יוסף שהוא רמז לצדיק; על ציון והצדיק עי' זחר ח"א קנח, ע"ב; קפו, ע"א; ריט, ע"א; ח"ב, יג, ע"א; ח"ג, ריג, ע"ב.

81. כ"ס כמנין אלה"ם, עי' זחר פנחס רמה, א-ב; עקב, רעג, ע"א; עי' ת"ז תי' כא, סא, ע"א; תי' מז, פה, ע"א.

הַרְבֵּה פְעָמִים פָּרַשׁ, אוֹלָם פָּאן סוּד
הַנְּאֵלָה. כִּי יִקְרָא קֵן צְפוּר לְפִנֵּיךָ - זֹו
הַשְּׂכִינָה.⁸² מָהוּ כִּי יִקְרָא, אֶלָּא
שְׁהַשְּׂכִינָה הוֹלֶכֶת וְסוֹכְבַת בְּגִלוּת, וְכַמָּה
הֵם שְׁעָמְדוּ לְתַקֵּן אוֹתָהּ, וְכַמָּה תְּקוּנִים
עָשׂוּ לָהּ,⁸³ וְעַם כָּל זֹאת תְּקוּן שְׁלָם לֹא
נִתְקַנָּה עַד שְׂיָבֹא הַהוּא שְׁנֵאמַר בּוֹ: אֲנִי
לְדוּדֵי (שִׁיר ו, ג), וְזֶה מְלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחִית. וְלֹא
נֵאמַר צוּוִי זֶה: כִּי יִקְרָא קֵן צְפוּר לְפִנֵּיךָ.
וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף אֶתְמַר בּוֹ: אֲנִי לְדוּדֵי,
וְזֶה צְדִיק.

וְעוֹד, כִּי יִקְרָא קֵן צְפוּר - לְמִי שְׂרָאוּי
לֹא הִתְקוּן הַזֶּה, לַעֲשׂוֹת קֵן לְשְׂכִינָה,
וְלִכְלָהוּ נִשְׁמָתִין דְּאִזְלֵן אֶבְתְּרֵהּ. וּבְגִין
דָּא כִּי יִקְרָא, דְּאִזְלֵת וְסַחֲרַת עַד
דְּאִזְדַּמְנַת לְמֵאן דְּאֶתְחַזֵּי לָהּ תְּקוּנָא דָּא.
וְרוּת אֶתְמַר בֵּיהּ: וַיִּקְרַ מְקַרְבָּהּ חֶלְקַת
הַשְּׂדֵה וְכוּ' (רוּת ב, ג) דְּהִשְׁתָּא אֶתְחַזֵּי
לָהּ לְאֶתְתְּקַנָּא וּלְאֶתְפָּרְקָא עַל יְדוּי.
וּמִשָּׁה אֶתְמַר בֵּיהּ: וַיָּבֹא אֶל הַר הָאֱלֹהִים
חֲרֻבָּה (שְׁמוֹת ג, א) דְּאִזְמַנָּא דָּא לְגַבֵּי דָּא
וְאֶתְחַבְּרוּ פְּחָדָא, כְּדִין תְּקוּנָא סְלִיק
כְּדָקָא יָאוּת. וְכָל חַד אֶתְחַזֵּי לָהּ תְּקוּנָא

זְמַנִּין אֶתְפָּרַשׁ, אֶבְל הָכָא רִזָּא דְּפָרְקָנָא.
כִּי יִקְרָא קֵן צְפוּר לְפִנֵּיךָ דָּא שְׂכִינָתָא
(זח"ג רנג:). מָאִי כִּי יִקְרָא. אֶלָּא
דְּשְׂכִינָתָא אִזְלֵת וְסַחֲרַת בְּגִלוּתָא, וְכַמָּה
אֲנִין דְּקִימוּ לְאֶתְקַנָּא לָהּ, וְכַמָּה תְּקוּנִין
עָבְדוּ לָהּ. וְעַם כָּל דָּא תְּקוּנָא שְׁלִים לֹא
אֶתְתְּקַנַּת עַד דְּיִיִתִי הַהוּא דְּאֶתְמַר בֵּיהּ:
אֲנִי לְדוּדֵי (שִׁיר ו, ג) וְדָא מְלֶכֶךְ מְשִׁיחָא,
וְלָהּ אֶתְמַר פְּקוּדָא דָּא כִּי יִקְרָא קֵן צְפוּר
לְפִנֵּיךָ. וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף אֶתְמַר בֵּיהּ: אֲנִי
לְדוּדֵי וְדָא צְדִיק.

וְעוֹד, כִּי יִקְרָא קֵן צְפוּר, לְמֵאן דְּאֶתְחַזֵּי
תְּקוּנָא דָּא, לְמַעַבְד קֵנָא לְשְׂכִינָתָא
וְלִכְלָהוּ נִשְׁמָתִין דְּאִזְלֵן אֶבְתְּרֵהּ. וּבְגִין
דָּא כִּי יִקְרָא, דְּאִזְלֵת וְסַחֲרַת עַד
דְּאִזְדַּמְנַת לְמֵאן דְּאֶתְחַזֵּי לָהּ תְּקוּנָא דָּא.
וְרוּת אֶתְמַר בֵּיהּ: וַיִּקְרַ מְקַרְבָּהּ חֶלְקַת
הַשְּׂדֵה וְכוּ' (רוּת ב, ג) דְּהִשְׁתָּא אֶתְחַזֵּי
לָהּ לְאֶתְתְּקַנָּא וּלְאֶתְפָּרְקָא עַל יְדוּי.
וּמִשָּׁה אֶתְמַר בֵּיהּ: וַיָּבֹא אֶל הַר הָאֱלֹהִים
חֲרֻבָּה (שְׁמוֹת ג, א) דְּאִזְמַנָּא דָּא לְגַבֵּי דָּא
וְאֶתְחַבְּרוּ פְּחָדָא, כְּדִין תְּקוּנָא סְלִיק
כְּדָקָא יָאוּת. וְכָל חַד אֶתְחַזֵּי לָהּ תְּקוּנָא

82. עיין זוהר ח"ג רלח, ע"ב; ח"ג, רנגב; ע"י גם ת"ז ת"ו, ו, כג, ע"ב.

83. עיין תקט"ו, ת' מה, עז, ועוד, ע"ש במפתחות; אדיר במרום עמ' לז-לט.

84. עי"ש תקט"ו, ת' הר; תיקוני זוהר, תיקון ו, כא, ע"ב.

85. רות, היא בחינת השכינה, ע"י זהר חדש רות, קד, ע"א; ת"ז ת"ו, ו, כב, עב; אוצרות רמח"ל על רות ב, ג, עמ' קצד.

86. עי"י זהר שמות ח"ב, כא, ע"א, עיין זוהר ח"א, רסב, א; "הר חורב אתקרי כד אזדווג עמה וא"ו. ואי בני נשי מפרישין וא"ו מינה אקרי חרב".

וכל אחד שיך לו תקון לעצמו, ונאמר: אין אדם נוגע במוכן לחברו (יומא לח,א). ובגלל זה: יקרא קן צפור לפניך.

לגרמה, ואתמר אין אדם נוגע במוכן לחברו (יומא לח:). בגין כך: פי יקרא קן צפור לפניך.

וצדיקיא אנון עבדין קנא לשכינתא, ואתמר בהו: גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוחיה וגו'. שהנה בזמן שמיצאת קן לעצמה, שם מתחברות גם כל הנשמות⁸⁷ שהולכות אחריה [אחר השכינה]. ואז אף-על-פי שהיא בגלות, קובעת לה מקום [בצדיק]. וזה סוד [הפסוק]: ואחי להם למקדש מעט וגו' [בארצות אשר-באו שם] (יחזקאל יא,טו). ובגדליה בן אחיקם [תיה] כגון זה בזמן שחרב המקדש, קבעה השכינה את עצמה בו. וכיון שנהרג, נאמר: שקולה מיתת צדיקים כשרפת בית אלהינו (ראש השנה יח,ב), שמיד אחרי שנהרג לא מצאה השכינה לעצמה מנוחה,⁸⁸ ורשות נתנה לסטרא אחרא להאחז, והוא סוד: שריפת בית אלהינו ועוד, דכל זמן שהצדיק מצוי בעולם הוא מנחם לה לשכינה בהרבה נחמות. ובזמן שהוא מסתלק, מסתלקת ממנה הנחמה, ונראה לה כאלו אותו היום נחרב בית המקדש.

וצדיקיא אנון עבדין קנא לשכינתא, ואתמר בהו: גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוחיה וכו'. דהא בזמנא דמשפחת קנא לגרמה, תמן מתחברן נמי פלהו נשמתין דאזלין אבתרה. וכדין אע"ג דאיהי בגלותא קביעת לה אתר. ורזא דא ואחי להם למקדש מעט וכו' (יחזקאל יא, טז). וגדליה בן אחיקם כגונא דא בזמנא דאתחבר מקדשא, בה קביעת שכינתא גרמה. וכיון דאתקטל, אתמר שקולה מיתת צדיקים כשרפת בית אלהינו (ר"ה יח:). דבזמנא דאתקטיל מיד לא אשפחת שכינתא לגרמה ניחא, ורשו אתיהיב לסטרא אחרא לאתאחדא, ורזא דא שרפת בית אלהינו. ועוד, דעד דצדיק אשתכח בעלמא איהו מנחם לה לשכינתא בכמה נחמתא. ובזמנא דאיהו אסתלק, אסתלק מנה נחמתא, ואתחזי לה כאלו ההוא יומא אתחבר מקדשא.

אבל יקרא קן צפור לפניך בדרך, בגלותא, ברזא דמשיחין אתמר. בכל עין דא משיח בן יוסף. או על הארץ דא משיח בן דוד. אפרוחים אליו מארי

אבל יקרא קן צפור לפניך בדרך, בגלותא, ברזא דמשיחין אתמר. בכל עין דא משיח בן יוסף. או על הארץ דא משיח בן דוד. אפרוחים אליו מארי

87. עי' ת"ז שם.

88. עי' גזי רמח"ל עמ' קנא, מסילת ישרים, פרק כ'.

אֱלוֹ בְעֲלֵי תוֹרָה, אוּ בִיּוֹצִים - בְּעֲלֵי
 מַעֲשִׂים; כָּל זֶה בְּפֶשֶׁט הַתּוֹרָה. אֲבָל
 הַתְּקוּן שֶׁל הַכֹּל [הוּא] בְּסוּד הַתּוֹרָה,
 דְּהֵינּוּ הַפְּנִימִיּוֹת, וְכוּ: לֹא תִקַּח הָאֵם
 עַל הַבָּנִים.⁸⁹ וְכוּ הִיא הָאֵם? אֲלֵא
 הַשְׂכִּינָה מֵצַד הַפְּנִימִיּוֹת [ר"ל: עוֹלָם
 הָאֲצִילוֹת] נֶאֱמַר בָּהּ:⁹⁰ כִּי הִיא הִיְתָה
 אִם כָּל חַי (בְּרֵאשִׁית ג,כ), [חַי] - מֵצַד
 שֶׁל עֵץ הַחַיִּים [ר"ל: אֵימָא]. וְזֶה סוּדוֹת
 הַתּוֹרָה שְׁעָלֵיהֶם [פְּתוּב]: אַחַת הִיא
 לְאִמָּה בְּרָה הִיא לְיוֹלְדָתָה (שִׁיר ו,ט),
 אַחַת הִיא - בְּלֹא מַחְלֻקָּת, בְּלֹא פְּלוּל.
 בְּרָה - מֵצַד שֶׁל אֹר⁹¹ וְלֹא מֵצַד שֶׁל
 חֹשֶׁךְ. וְנֶאֱמַר בָּהּ: כִּי זֹאת עוֹלָה (שָׁם
 ג,ו), [מִי-] אֵימָא [זֹאת-] וּבִתָּה [דְּהֵינּוּ
 הַשְׂכִּינָה] בְּשׂוּהָ.⁹² שְׂמֵצַד עֲצֻמָּה [שֶׁל
 הַשְׂכִּינָה] הִיא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע [ר"ל:
 עוֹלְמוֹת בִּי"ע],⁹³ שְׁשָׁם קִיָּם פְּלוּל
 לְיִמִּינָה וְלִשְׂמֹאלָהּ, אֹר וְחֹשֶׁךְ. אֲבָל
 מֵצַד הַפְּנִימִיּוֹת [עוֹלָם הָאֲצִילוֹת], בְּרָה
 הִיא לְיוֹלְדָתָה - וְזוֹ הַקְּבָלָה, שְׁנַתְּקַבְּלָה
 [הַשְׂכִּינָה] מִהַמְּלֶךְ [ר"ל: ז"א].⁹⁴ אֲבָל
 הַלְכָה הִיא בְּגִלוֹת,⁹⁵ עָלֶיהָ [פְּתוּב] בְּסוּף

תּוֹרָה. אוּ בִיּוֹצִים אֲלֵיךְ מְאִרֵי עוֹבְדֵיךְ כָּל
 דָּא בְּפֶשֶׁט דְּאֹרִינְתָא. אֲבָל תְּקוּנָא
 דְּכֻלָּא בְּרִזָּא דְּאֹרִינְתָא דְּאִהּוּ לְגוּ, וּבָהּ:
 לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים. מֵאֵי אָם. אֲלֵא
 שְׂכִינְתָא מְסֻטְרָא דְּלִגּוּ אַתְּמַר בָּהּ: כִּי
 הִיא הִיְתָה אִם כָּל חַי, מְסֻטְרָא דְּעֵץ
 הַחַיִּים. וְדָא רִזִּין דְּאֹרִינְתָא. דְּבָהּ: אַחַת
 הִיא לְאִמָּה בְּרָה הִיא לְיוֹלְדָתָה (שִׁיר ו,
 ט) אַחַת הִיא בְּלֹא מַחְלֻקָּת בְּלֹא
 פְּלוּלָא. בְּרָה, מְסֻטְרָא דְּאֹר וְלֹא
 מְסֻטְרָא דְּחֹשֶׁךְ. וְאַתְּמַר בָּהּ: מִי זֹאת
 עוֹלָה (שָׁם ג,ו) אִמָּא וּבְרֵתָא בְּשִׁקּוּלָא
 חֲדָא. דְּמְסֻטְרָא דִּילָהּ אִיהִי עֵץ הַדַּעַת
 טוֹב וְרַע, דְּתַמְזֵן קָאִים פְּלוּלָא לְיִמִּינָא
 וְלִשְׂמֹאלָא אֹר וְחֹשֶׁךְ. אֲבָל מְסֻטְרָא
 דְּלִגּוּ בְּרָה הִיא לְיוֹלְדָתָה, וְדָא קְבָלָה,
 דְּאִתְקַבִּילַת מִמְּלָכָא. אֲבָל הַלְכָה,
 בְּגִלוֹתָא, בָּהּ בְּסוּף יוֹמִינָא, כִּי יִרְאֶה כִּי
 אֲזַלַת יָד (דְּבָרִים ל,ו) דְּאֲזַלַת בְּגִלוֹתָא,

89. עי' הקדמת ת"ז, יב, ע"ב, "אפרוחים" ו"ביצים" רומזים על האנשים העוסקים בפשט התורה, אבל "בנים" רומזים על בעלי קבלה, ועליהם כתוב לא תקח האם על הבנים.

90. עיי"ש תי' סה, צו, ע"א.

91. עי' זהר בהעלותך, קנג, ע"א.

92. עי' ת"ז תי' כא, נא, ע"א, מי - רמז לבניה, לאימא עילאה, זאת - רמז לשכינה, לבת. מי זאת האמא - והבת שווים כאן.

93. דהיינו אסור ומותר, טמא וטהור - מצד עולמות בל"ע, עולמות הפירוד.

94. מלך דהיינו ז"א, עיין שם מו, סע"א; עיין תקט"ו, ת' צחק. ועי' ת"ז, הקדמה, יד, ע"ב: "למהוי לה קבלה בדרועוי לקיים בה שמאלו תחת לראשי וכו'".

95. עיי"ש ת"ז הק', יד, ע"ב, תי' מו, סע"א, שם, מח, ע"א.

הַיָּמִים: כִּי יֵרָאֶה כִּי אֵזְלַת יָד (דְּבָרִים לח, לו), שְׁהוֹלַכְתָּ בְּגִלוֹת, וּבָהּ עֲתִידִין יִשְׂרָאֵל: שְׁלֵא יִמְצְאוּ הַלְכָה בְּרוּרָה בְּכָל מְקוֹם (שְׁפַת קַלְחָב) בְּגִלְלַת הַחֲשָׁד שְׁקִים בְּהִיצוּנִיּוֹת [בְּגִלוֹת]. וּבוֹ: בְּמַחְשָׁבִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם (אִיכָה ג, ו) - זֶה תִּלְמוּד בְּבָלִי (סְנֵהֲרִין כד, א). אָבֵל מִצַּד הַפְּנִימִיּוֹת [עוֹלָם הָאֲצִילוֹת]: אַחַת הִיא לְאִמָּה בְּרָה הִיא לְיוֹלְדָתָהּ.

וּבָהּ עֲתִידִין יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא יִמְצְאוּ הַלְכָה בְּרוּרָה בְּכָל מְקוֹם (שְׁבַת קֶלַח:) בְּגִין חֲשָׁד דְּקָאִים לְבַר. וּבָהּ: בְּמַחְשָׁבִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם (אִיכָה ג, ו) דָּא תִּלְמוּד בְּבָלִי (סְנֵהֲרִין כד:). אָבֵל מִסְטָרָא דְלַגּוּ, אַחַת הִיא לְאִמָּה בְּרָה הִיא לְיוֹלְדָתָהּ.

אָו: לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים, [הַבְּנִים] - שְׁהֵם שְׁנֵי מוֹשִׁיחִים. שְׁאִין מִי שְׁיִכּוֹל לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיהָ כֻּלָּל לְהִרְעֵ, בֵּינָן שְׁהִיא מִתְחַזְּקַת עֲלֵיהֶם. שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם - מִהַגְלוֹת. אָו: וְאֵת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ. אֵלּוּ מוֹשִׁיחִים שְׁמוּכָנִים לְלַכֵּת לַעֲשׂוֹת נִקְמוֹת בְּאִמּוֹת הָעוֹלָם.

כְּדִין לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים אֵלֶיךָ תִּרִין מוֹשִׁיחִין, דְּלִית מֵאֵן דִּיכִיל לְמִקְרַב לְגַבְהָ לְאִבְאָשָׁא כְּלָל בֵּינָן דְּאִיְהִי מִתְתַּקְּפַת עֲלֵיהּ. שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם מִגְלוֹתָא, כְּדִין וְאֵת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ, אֵלֶיךָ מוֹשִׁיחִין דְּזַמְיָנִין לְמַהֲרָא לְמַעַבְדַּנְיָא נִיקְמִין בְּאִמּוֹן עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה.

אָו: כְּצַפְרִים עֲפוֹת כִּן יִגְן יְהוָה צְבָאוֹת⁹⁶ (יִשְׁעִיָּה לא, ה) [ה' צְבָאוֹת] - זֶה צְדִיק⁹⁷ שְׁתַּקֵּן עַל יְדֵי אוֹתָם בְּעֵלֵי קְבֻלָּה. שְׁמִצַּד עֵין תְּדַעַת⁹⁸ צְרִיף לְסִבּוֹל תְּרַבָּה חֲבָלִי מוֹשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: וְהִוְיָתָה עֵת צָרָה וְגו' (דְּנִיָּאל ש, א). אָבֵל מִצַּד שֶׁל עֵין חַחִיִּים: כִּן יִגְן יְהוָה צְבָאוֹת. וְכָל הַנְּשָׁמוֹת תַּחְזוּרְנָה לְמִקְוֹמוֹתֵיהֶן בְּמִנּוּחָהּ גְּמוּרָה, מִצַּד שֶׁל אִימָא [שְׁהִיא נִקְרָאת]

כְּדִין כְּצַפְרִים עֲפוֹת כִּן יִגְן ה' צְבָאוֹת (יִשְׁעִיָּה לא, ה) דָּא צְדִיק דְּאִתְתַּקֵּן ע"י דְּאִנּוּן מֵאִרֵי קְבֻלָּה. דְּמִסְטָרָא דְעֵץ הַדַּעַת אֲצִטְרִיף לְמִסְפַּל כְּפָה חֲבָלִי מוֹשִׁיחַ, דְּכִתִּיב וְהִוְיָתָה עֵת צָרָה וְכו' (דְּנִיָּאל יב, א). אָבֵל מִסְטָרָא דְעֵץ חַחִיִּים, כִּן יִגְן ה' צְבָאוֹת (יִשְׁעִיָּה לא, ה). וְכֻלְהוּ נִשְׁמַתִּין אִתְהַדְרִין לְאִתְרִיָּהוּ בְּנִיחָא דְכֻלָּא, מִסְטָרָא דְאִמָּא שׁוֹפְרָא עֲלָאָה,

96. עיין קנאת ה' צבאות עמ' צד-צה, איך רבינו מפרש הפסוק: "כצפרים עפות כן יגן ה' צבאות" - צפרים עפות - אלו הנשמות שיצאו מן העולם הזה וצריכים להתלבש בתוך הקליפות, וההגנה שלהם באה מצד "ה' צבאות" - כי השם הזה הוא המגן בסוד הקשת".

97. עי' זהר בראשית ח"א, כא, ע"ב.

98. עץ הדעת, רמז לבעלי הפשט.

שׁוֹפֵר עֲלִיזוֹן⁹⁹ שִׁיתְעוֹרֵר עַל גְּבֵי שׁוֹפֵר תַּחְתּוֹן, שֶׁהוּא מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. אֹז: וַיְהִי אֱלֹהִים בְּשׁוֹפֵר יִתְקַע וְהִלְךְ בְּסַעֲרוֹת תִּימָן (זְכַרְיָה ט, יד) דָּא מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף דִּיהֵךְ בְּגוֹ קְלִיפִין לְאַכְפֵּינָא לֹדֵן. ה' צְבָאוֹת יִגַּן עֲלֵיהֶם עַל מְשִׁיחַ וְעַל שְׂכִינְתָא, ה' צְבָאוֹת וְדָאֵי, בְּגִין מְאָרֵי קַבְלָה דְּאַנּוֹן מְשֻׁבְּיָן לֵה לְמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף דְּלֵא יִימֹת.

וְעוֹד ע' אֲנַפִּין לְאוֹרִינְתָא מְסֻטְרָא דְאַמָּא, וּבְרָזָא דָּא שְׂכִינְתָא דְאִיהִי שְׁבַע סְלֶקַת נְמִי לְשַׁבְעִין. וְשַׁבְעִין אֲנַפִּין אֲנּוֹן מְאָמָא כְּמָה דְאַמִּינָא. וְעוֹד, מ"ט פְּנִים טְמֵא מ"ט טְהוֹר, וְרָזָא שְׁעַר הַתְּמִישִׁים טְמִיר וְגִנְיָז, מִתְמָן וְלֵהֲלָאָה טְהוֹר וְטְמֵא בִּימִינָא וְשְׂמֵאלָא. וְכַד מִתְפַּשְׁטָן מְלִין אֲנּוֹן שְׁשִׁים רַבּוּא בְּגוֹנָא דְנִשְׁמַתִּין. וְלְכָל נִשְׁמַתָּא אֵית בְּאוֹרִינְתָא חוּלְקָא דִּילָהּ

וְעוֹד שְׁבַעִים פְּנִים לְתוֹרָה¹⁰¹ מְצַד שֶׁל אִימָא,¹⁰² וּבְסוּד זֶה, הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא שְׁבַע, עוֹלָה גַם בֶּן לְשַׁבְעִים. שְׁבַעִים פְּנִים הֵם מְאִימָא כְּמוֹ שְׂאֲמַרְתִּי. וְעוֹד, מ"ט פְּנִים טְמֵא מ"ט טְהוֹר,¹⁰³ וְסוּד שְׁעַר הַחֲמִישִׁים¹⁰⁴ נִסְתַּר וְגִנּוּז, מְשִׁם וְלֵהֲלָאָה, טְהוֹר וְטְמֵא בְּיָמִין וְשְׂמֵאל. וְכַאֲשֶׁר מִתְפַּשְׁטִים הַדְּבָרִים הֵם שְׁשִׁים רַבּוּא [אוֹתוֹת הַתּוֹרָה], בְּדִגְמַת [מְנִין] הַנְּשֻׁמּוֹת¹⁰⁵ [שֶׁל יִשְׂרָאֵל]. וְכַל נִשְׁמָה יֵשׁ

99. עי' זהר ואתחנן ח"ג, רסו, ע"ב.
100. עי' ת"ז תי' ט, קט, סע"א; קה"צ, עמ' צט.
101. ת"ז תי' לב, עו, ע"ב; עי' זהר יתרו ח"ב, פה, ע"א; זהר בראשית כו, ע"א: אתשקיין ישראל לתתא בע' אנפין דאורייתא; שם שלח לך, קס, ע"א: "וחברון שבע שנים נבנתה אלין אינון שבעין אנפין דאורייתא". עי' עוד זהר פנחס רכג, ע"א; שם ז"ח בלק, ד"ה דרך כוכב מיעקב; עי' גם כן במדבר רבא, יג: "מזוק שבעים שקל בשקל הקודש".
102. השכינה נקראת בת שבע, והיא השביעית ב"ת, וכשהיא עולה עם האימא, בבחינת: "מי זאת עולה" - אז נעשית שבעים; עי' ת"ז מזהר חדש קנז, ע"ב.
103. עי' הקדמת ת"ז יד, ע"א, וזהר משפטים ח"ב, קכג, ע"א.
104. שער החמישים הוא סוד הכתר, עי' עץ חיים ש"ג, פ"ג, י"ד. שער זה הנ' נכלל בכתר ה"נסתר והגנוז", אדיר ח"ב עמ' עו; ת"ז תי' כב, סח, ע"ב: "כתר עליון דא איהו שלימו דחמשין שערי בינה"; אדיר במרום ח"א, עמ' נז: "בכתר והוא שער הנ' מהנ' שערי בינה".
105. עי' זהר נשא ח"ג, קמה, ע"א.

לְהַבְרִיא בְּתוֹרָה אֶת הַחֶלֶק שֶׁלָּהּ וְדַאי. וְהַכֹּל כְּלוּל בְּשֵׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ יְהו"ה, שֶׁבְּכָל אוֹת וְאוֹת שָׁלוֹ יוֹצְאִים כְּמִה מְרַפְּבוֹת הַמְשֻׁמְשׁוֹת לְאוֹתָהּ אוֹת.¹⁰⁶

וְדַאי. וְכֹלֵא כְּלוּל בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא יְהו"ה, דְּמְכַל אֶת וְאֶת דִּילָהּ נְפָקִין כְּמִה רְתִיכִין מְשֻׁמְשִׁין לְהֵיִיא אֶת.

וְהַשְׂכִּינָה בְּמַעֲשֵׁים [טוֹבִים] נִתְקַנְתָּ, ¹⁰⁷ כְּסוּד: גַּר מְצוּה (מִשְׁלִי וְכג), וְהִיא מִתְקַשְׁמֶת בְּקִשּׁוּטִים ¹⁰⁸ שֶׁלָּהּ לְהֵרְאוֹת בְּתִשׁוּקָה לְפָנֵי הַמְּלֶךְ [ז"א]. וְעַל זֶה נֵאמַר: וְאֵל אִישׁוֹד תִּשׁוּקֶתְךָ וְהוּא יִמְשַׁל כֶּךָ (בְּרֵאשִׁית ג, טז). אֲבָל עַל הַתּוֹרָה [כְּתוּב]: אֲנִי לְדוֹדֵי וְעַלִי תִשׁוּקֶתוֹ (שִׁיר ז, יא), דְּכַדִּין אִיהִי אֶתְקַשְׁטָת בְּלְבוֹשִׁין דְּמִלְכָּא. וְדָא וְתוֹרָה אִוֵּר, דְּמִצְוָה גַּר דְּאֶצְטְרִיךְ לְאֶדְלֶקָא לָהּ, אֲבָל תּוֹרָה אִוֵּר דְּנַחֲמִית וְאֶדְלֶיק לְגַר. וְרָזָא דָּא וְעַלִי תִשׁוּקֶתוֹ.

וְשִׁכְיִנְתָּא בְּעוֹבְדִין אֶתְתְּקַנְתָּ בְּרָזָא דְגַר מְצוּה, וְאֶתְקַשְׁטָת בְּקִשּׁוּטִין דִּילָהּ לְאֶתְחִזָּאָה בְּתִיאֻבְתָּא קָמִי מְלְכָא. וְאֶתְמַר: וְאֵל אִישׁוֹד תִּשׁוּקֶתְךָ וְהוּא יִמְשַׁל כֶּךָ (בְּרֵאשִׁית ג, טז). אֲבָל בְּאוֹרֵיתָא, אֲנִי לְדוֹדֵי וְעַלִי תִשׁוּקֶתוֹ (שִׁיר ז, יא), דְּכַדִּין אִיהִי אֶתְקַשְׁטָת בְּלְבוֹשִׁין דְּמִלְכָּא. וְדָא וְתוֹרָה אִוֵּר, דְּמִצְוָה גַּר דְּאֶצְטְרִיךְ לְאֶדְלֶקָא לָהּ, אֲבָל תּוֹרָה אִוֵּר דְּנַחֲמִית וְאֶדְלֶיק לְגַר. וְרָזָא דָּא וְעַלִי תִשׁוּקֶתוֹ.

וּבְזִמְנָא שֶׁקְבִלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה עַל הַר סִינַי, כְּתוּב: יְהוָה מְסִינֵי בָּא (וַי"ו) [וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ] (דְּבָרִים ל, ג), וְסוּד זֶה נֶעְלַם הוּא. שֶׁהַשְׂכִּינָה הִיא חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאִין חֶלֶק לְשָׂאֵר הָאֻמּוֹת בְּהַ כְּלָל. וְאִין לָהּ [לְשִׁכְיָנָה] חֶלֶק בְּהֵם וְלֹא בְּאַרְצוֹת שְׁלֵהֶם, אֲלֵא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. אֲבָל בְּכָל זֹאת הָאֻמּוֹת מִתְקַיְמוֹת בְּעוֹלָם, אֲלֵא [וְדַאי] בְּגַלְל שֶׁכֶּךָ צְרִיךְ, וְהַמְּלֶךְ [ז"א] רוֹצֵה שְׂיִתְקַיְמוּ כָּל הַזִּמְנָן

וּבְזִמְנָא דְקִבְלוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרֵיתָא עַל טוֹרָא דְסִינַי, כְּתִיב ה' מְסִינֵי בָּא וְכו' (דְּבָרִים ל, ג) וְרָזָא דָּא סְתִים אִיהוּ. דְשִׁכְיִנְתָּא חוּלְקָא דְיִשְׂרָאֵל אִיהִי וְלִית חוּלְקָא לְכָל אַמִּין בְּהַ כְּלָל. וְלִית לָהּ חוּלְקָא בְּהוּ וְלֹא בְּאַרְעָאן דְלְהוֹן, אֲלֵא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. אֲבָל עִם כָּל דָּא אַמִּין מִתְקַיְמָן בְּעֻלְמָא. אֲלֵא בְּגִין דְהִכִּי אֶצְטְרִיךְ, וּמְלְכָא בְּעִי דִיִּתְקַיְמוֹן עַד זִמְנָא דְאֶצְטְרִיךְ. וּמְלְכָא מְקוֹרָא דְכֹלֵא

106. עי' ת"ז תי' נה, פט, סע"א; קל"ח פתח לא, עמ' קט: "וגם המרכבות עצמם נכללים בסדר תחת שם הו"ה ב"ה". ועיין שם בעמ' קיב ח"ב בפירוט הענין וכן שם עמ' נו.

107. עי' זהר חדש יתרו מב, ע"ב; עיין זהר תרומה ח"ב, קנח, ע"א.

108. המצוות הם הקישוטים של השכינה.

שְׁצַרְיָהּ. וְהַמְלִיךְ - מְקוֹר שֶׁל הַכֹּל, וּבְלָלוֹת הַכֹּל הוּא. לְפִיכֵךְ גַּם אֵלֹה [הָאֲמוֹת] שְׁמֹתֵיכֶם בְּעוֹלָם, הוּא מִכֵּחַ מִזֶּה שֶׁנִּגְזַר מִמֶּנּוּ עֲלֵיהֶם. וּלְפִיכֵךְ אֲמוֹת הָעוֹלָם מוֹנִים לַחֲמָה [ו"א],¹⁰⁹ וַיִּשְׂרָאֵל מוֹנִים לְלִבְנָה [הַשְּׂכִינָה].¹¹⁰

כִּלְאָ דְכִלְאָ אִיהוּ. בְּגִין כְּךָ אֲלִין נְמִי דְמִתְקִימִין בְּעֵלְמָא, מִמְּאִי דְאִתְגַּזַּר מִגְּמָה עֲלֵיהוּ אִיהוּ. בְּגִין כְּךָ אֲמוֹת הָעוֹלָם מוֹנִין לַחֲמָה וַיִּשְׂרָאֵל מוֹנִין לְלִבְנָה (סוכה כט.).

אֲבָל בְּשַׁעֲתָא דְקַבִּילוּ אוֹרֵיתָא, פְּדִין ה' מְסִינֵי בָּא וְכוּ', בְּגִין דְּאִיהוּ מְאֲרֵי כִּלְאָ וּבְעָא לְשַׁעֲבָדָא כִּלְהוּ תַּחֲוֹת שְׂכִינְתָּא. וְלִזְמַנָּא דְאִתִּי וְהִיא אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה (ישעיה ל, כו) פְּדִין שְׂכִינְתָּא תִּשְׁלַט עַל כִּלְאָ וְאֲנֹן גְּרִים גְּרוּרִים מֵאֵן דְּאִתְחַזִּי לְאִתְעַבְרָא אִתְעַבְרָא, מֵאֵן דְּחַזִּי לְאִתְקִימָא יִתְקִים.

אֲבָל בְּשַׁעֲתָא דְקַבִּילוּ אוֹרֵיתָא, פְּדִין ה' מְסִינֵי בָּא וְכוּ', בְּגִין דְּאִיהוּ מְאֲרֵי כִּלְאָ וּבְעָא לְשַׁעֲבָדָא כִּלְהוּ תַּחֲוֹת שְׂכִינְתָּא. וְלִזְמַנָּא דְאִתִּי וְהִיא אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה (ישעיה ל, כו) פְּדִין שְׂכִינְתָּא תִּשְׁלַט עַל כִּלְאָ וְאֲנֹן גְּרִים גְּרוּרִים מֵאֵן דְּאִתְחַזִּי לְאִתְעַבְרָא אִתְעַבְרָא, מֵאֵן דְּחַזִּי לְאִתְקִימָא יִתְקִים.

וְעוֹד, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - אוֹת הוּא בְּצַבְאָ שְׁלוֹ¹¹¹ (יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי שִׁיר הַשִּׁירִים פ"י, תתקצו). שְׁהֵרֵי כֹל הַמְּרַכְּבוֹת יוֹצֵאוֹת מִתּוֹךְ צְרוּפִים עֲלוֹזִים, שְׁכָל אוֹת וְאוֹת

וְעוֹד, קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹת הוּא בְּצַבְאָ שְׁלוֹ (ע"פ חגיגה טז). דְּהָא כִּלְהוּ רְתִיכִין נְפִקִין מִגּוֹ צְרוּפִין עֲלֵאִין. דְּכָל אֵת וְאֵת מְשָׁמָא קְדִישָׁא בְּכַמְהָ צְרוּפִין אֲצִטְרַפְתָּ,

109. עי' קה"צ עמ' קיב-קיג, זהר ויקרא ח"ג, יב, ע"א.

110. זהר כי תצא ח"ג, רפב, ע"ב; עי' קה"צ עמ' קיט, תקט"ו תפלות ת' ת: "אומות העולם מונין לחמה, כלל הספירות העליונות, שלפי שלא נתקשרו ביחוד אחד בה, לפיכך עומדים בפרוד... אבל ישראל מונין ללבנה".

111. אחרי שחזרו גם על האומות, עי' ע"ז ב' ע"ב ועי' לקמן תי' מ"א.

112. שליטת השכינה תהיה גם על האומות כבחי' קב"ה; עיין מ' העיקרים, פרק על הגאולה.

113. עיין גם כן רש"י על ע"ז, ג, ע"ב: "מאליהן מתגייירין ואנן לא מקבלינן דמשום גדולתן דישראל קא עבדי"; עיין מ' הגאולה עמ' סג, ע"א, ע"ב; תיקון כח; אדיר במרום עמ' קצז-קצח.

114. בחגיגה טז, א, כתוב: "ה' צבאות שמו - אדון הוא בצבא של"; לעומתו בילקוט שמעוני כתוב: "דגול מרבבה ה' צבאות - אות בצבא של". עי' ת"ז תי' כב, סד, ע"ב; אדיר במרום עמ' ח: "ומה שלמעלה מאיר אות אחד לפי הצבא, כי כל צבא מאות אחד הוא יוצא אבל ישראל מאירין כל הארבע אותיות". עי' ג"כ מהר"ל דרך חיים עמ' קמה, ב: "שהקב"ה מבורר במציאות שלכך נקרא ה' צבאות שהוא אות בצבא של". וכן עי"ע בפסיקתא רבתי, פיסקא כא.

מִשְׁמוּ הַקְדוּשׁ מְצַמְרֶפֶת בְּכַמְהָ צְרוּפִים,
וּלְפִי הַצְרוּף כִּד נִבְרָאִים הַבְּרִיּוֹת. וְכֹאֲשֶׁר
מִסְתַּפְּלִים בָּהֶם נִמְצָא שֶׁהַכֹּל אוֹתָהּ
הָאוֹת וְלֹא אַחֶרֶת. וּלְפִיכֵן: אוֹת הוּא
בְּצִבְאָ שְׁלוֹ, שֶׁהֲרִי כֹל צִבְאָ תְלוּי בְּאוֹת
אַחַת, וְאַחֲרֶיהָ מְנַהֵג.

וּלְפָנֶימָה צְרוּפָא הָכִי בְּרִיאַת בְּרִיָּן. וְכִד
מִסְתַּפְּלִין בְּהוּ אֲשֶׁתְּכַח כֹּלָא הֵהִיא אֵת
וְלֹא אַחֲרָא. וּבְגִין דָּא אוֹת הוּא בְּצִבְאָ
שְׁלוֹ, דְּהָא כֹּל צִבְאָ בְּאֵת חַד מְנַה תְּלוּיָא,
וְאַבְתְּרָה אַתְּדַבֵּר.

[וְגַם] הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ נֹדַע כֹּלּוֹ בְּסוּד שֶׁל
הַיְחוד¹¹⁵ וְזֶה [גִּימַטְרִיָּה שְׁלוֹן] כ"ו,
[הַנְרֻמּוֹת ב] א' שֶׁהוּא אֶחָד י'י'י'¹¹⁶
וְהַכֹּל הוּא סוּד שֶׁל נִקְדָּה אַחַת נְעֻלְמַת
וְגִנּוּזָה,¹¹⁷ שֶׁא' הוּא י'י'י' כִּמּוֹ שְׁנַאֲמַר,
[וְהָאוֹתִיוֹת הָאֵלֶּה] הֵם עֲלוּיִן וְתַחְתּוּן
וְאִמְצַע, וְסוּד זֶה: י [הִיא] בְּסוּד שְׁלֹשָׁה
קוּצִים,¹¹⁸ [כְּדִין] שְׁיִמְצָא הַכֹּל בְּקִשְׁר
אֶחָד וּבִיחוד שְׁלֹם. וְכִד הַתּוֹרָה
מִתְחַלֶּקֶת לְהַרְבֵּה סוּדוֹת, וְהַכֹּל חוּד
בִּיחוד אֶחָד, בְּסוּד שֶׁל א' וְסוּד שֶׁל י'.

וּשְׁמָא קְדִישָׁא כֹּלָא בְּרִזָּא דִּיחודָא
אֲשֶׁתְּמוּדַע וְדָא כ"ו, א' דְּאִיהוּ אֶחָד
י'י'י'. וְכֹלָא רְזָא דִּינִקְדָּה חַדָּא טְמִירָא
וְגִנּוּזָא. דָּא אִיהִי י'י'י' כְּמָה דְּאִתְּמַר,
וְאִנּוּן עֲלָא וְתַתָּא וְאִמְצַעִיתָא. וְרִזָּא דָּא
י' בְּרִזָּא [ד]תְּלַת קוּצִין, לְאֲשֶׁתְּפַחָא כֹּלָא
בְּקִטְרָא חַד בִּיחודָא שְׁלִים. וְהָכִי
אוֹרִיתָא לְכְּמָה רִזִּין אַתְּפְּרִשְׁת וְכֹלָא
אַתְּהִדֵּר בִּיחודָא חַדָּא בְּרִזָּא דָּא, וְרִזָּא
דִּי'.

וּלְעֵתִיד לְבוּא, כֹּל אֵלּוּ הַסּוּדוֹת
הָעֲלוּיִים יִתְגַּלּוּ בְּעוֹלָם, וְיִודַע הַיְחוד¹¹⁹
הָעֲלוּיִן וְהַקְדוּשׁ שֶׁהוּא כְּלָלוֹת הַכֹּל.
בְּאוֹתוֹ הַזֶּמֶן: יְהִיָּה יְהוּה אֶחָד וּשְׁמוֹ
אֶחָד (זְכָרִיָּה יד, ט). אֲשֶׁרִי חֲלַקְסָם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הוּהוּ וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וּלְזִמְנָא דְּאִתִּי כְּלָהוּ אֵלִין רִזִּין עֲלָאִין
יִתְגַּלּוּן בְּעֻלְמָא, וְיִשְׁתְּמוּדַע יְחודָא
עֲלָאָה קְדִישָׁא דְּאִיהוּ כְּלָלָא דְּכֹלָא.
בְּהָהוּא זְמַנָּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד
(זְכָרִיָּה יד, ט). וְפָאָה חוּלְקֵהוּן דִּיִּשְׂרָאֵל
בְּעֻלְמָא דִּין וּבְעֻלְמָא דְּאִתִּי.

115. שם תי' מב, פב, ע"א. היחוד הוא שם הו"ה ב"ה, עיין קל"ח פתח לא, עמ' קי: "ששם זה מחובר באותיותיו אינו נזכר אלא כשעילת העילות מיחד לכל המדרגות בסוד יחוד".

116. עי' בהקדמת ת"ז, טו, ע"ב, י'י'י' בגימטריה כ"ו כמו שם הו"ה.

117. דהיינו, אות י'.

118. שם תי' סט, קטו, ע"ב; קל"ח פתח כ, עמ' נד; ארימית ידי, אדיר במרום ח"ב עמ' פ.

119. היחוד הוא היתד והפינה של תורת הרמח"ל עיין בנספחים. וזה יעודו של רבינו הגדול שזכה לבירור ולליבונו סוגיא זו של היחוד שאין הרבה שהשיגהו.